

Dosarul nr. 2ra-483/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Vatrîci

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Sergiu Vatrîci împotriva lui Vitalie Scutaru, Irinei Scutaru, Serghei Gulceac, Svetlanei Gulceac și Nicolai Ognienco cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Vitalie Scutaru, Irina Scutaru, Serghei Gulceac și Svetlana Gulceac, casată hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Bălți sediul central și pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 13 noiembrie 2019, Sergiu Vatrîci a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Scutaru, Irinei Scutaru, Serghei Gulceac, Svetlanei Gulceac și Nicolai Ognienco cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 24 decembrie 2013, Inspekția Teritorială de Construcție „Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Irina Scutaru, Vitalie Scutaru și Serghei Gulceac, intervenienți principali Galina Vatrîci, Sergiu Vatrîci, Tatiana Vieru, intervenient accesoriu OCT Bălți privind declararea nulității absolute a procesului-verbal de recepție finală nr. 07/01 din 25 iulie 2011 și a procesului-verbal de recepție finală nr. 4 din 25 iulie 2011, precum și radierea înregistrării cadastrale nr. XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX a construcției accesorii din str. XXXXXX mun. XXXXXX cu suprafața de 70 m², construcție accesorie, piscină, cort de tenis din str. XXXXXX mun. XXXXXX cu suprafața de 11,5 m³, 71,6 m³ și 461 m³.

În cadrul procesului de judecată menționat, dânsul și Galina Vatrîci au formulat cerere reconvențională în contradictoriu cu Inspekția Teritorială în Construcție „Nord”, Irina Scutaru, Vitalie Scutaru, Svetlana Gulceac, Serghei Gulceac, Nicolai Ognienco, Primăria mun. Bălți, șeful secției arhitectură și construcție al Primăriei mun. Bălți, Arhitectorul mun. Bălți, intervenienți accesorii

OCT Bălți, filiala ÎS „Cadastru”, Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 47/002, solicitând declararea nulității absolute a proceselor-verbale de recepție finală nr. 07/01 din 25 iulie 2011 și nr. 4 din 25 iulie 2011, radierea înregistrării cadastrale a construcțiilor, precum și declararea nulității contractelor de donație nr. 10492 și 10493 din 15 noiembrie 2013.

Astfel, prin hotărârea din 28 octombrie 2015 a Judecătorei Bălți, a fost respinsă acțiunea depusă de Inspekția Teritorială în Construcții „Nord” și acțiunea depusă de intervenienții principali Galina Vatrici, Sergiu Vatrici și Tatiana Vieru.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, au fost admise cererile de apel depuse de Inspekția Teritorială în Construcții „Nord”, reprezentată de avocatul Angela Procopciuc și de Sergiu Vatrici și cererile de alăturare la apel depuse de Galina Vatrici și Tatiana Vieru, casată integral hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Inspekția Teritorială în Construcții „Nord” și acțiunea depusă de Galina Vatrici, Sergiu Vatrici și Tatiana Vieru. A fost constatată nulitatea absolută a procesului-verbal de recepție finală nr. 07/01 din 25 iulie 2011 pe numele Irinei Scutaru, Vitalie Scutaru, Svetlanei Gulceac și Serghei Gulceac și a procesului-verbal de recepție finală nr. 4 din 25 iulie 2011 pe numele Irinei Scutaru și Vitalie Scutaru. A fost obligată Agenția Servicii Publice să radieze din Registrul bunurilor imobile imobilele cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX a construcției accesorii amplasată pe str. XXXXX mun. XXXXX cu suprafața de 70 m², construcție accesorie, piscină, cort de tenis amplasate pe str. XXXXX mun. XXXXX cu suprafața de 11,5 m³, 71,6 m³ și 461 m³. A fost constatată nulitatea absolută a contractului de donație nr. 10492 din 15 noiembrie 2013 încheiat între Vitalie Scutaru, Irina Scutaru și Nicolai Oghienco și a contractului de donație nr. 10493 încheiat între Vitalie Scutaru, Irina Scutaru, Serghei Gulceac, Svetlana Gulceac și Nicolai Oghienco, cu aducerea părților la poziția inițială.

Prin încheierea din 10 aprilie 2019 a Curții Supremă de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Nicolai Oghienco, astfel, decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a devenit definitivă și irevocabilă.

A evidențiat că în cadrul examinării dosarului menționat, dânsul și Galina Vatrici au angajat un avocat ca să le apere interesele în instanța de judecată, astfel, suportând cheltuieli de asistență juridică în mărime de 25 000 de lei, care au fost achitați de către el.

La fel, a precizat că pe parcursul desfășurării procesului civil, nu au solicitat restituirea cheltuielilor de judecată de asistența juridică, folosindu-se de dreptul de a le solicita în perioada termenului prevăzut de art. 267 Cod civil.

A menționat că potrivit contractului de asistență juridică din 20 ianuarie 2016, dânsul și Galina Vatrici au fost reprezentați în instanță de către avocatul Vitalie Ciofu.

Totodată, la etapa susținerilor verbal, nu au solicitat încasarea cheltuielilor de judecată.

Din aceste considerente, a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 94, 95, 166-167 CPC, art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea, în mod solidar, de la pârâții Irina Scutaru, Vitalie Scutaru, Svetlana Gulceac, Serghei Gulceac și Nicolai Ognienco în beneficiul lui a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 25 000 de lei.

Prin hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Bălți sediul central, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată în mod solidar de la Irina Scutaru, Vitalie Scutaru, Svetlana Gulceac, Serghei Gulceac și Nicolai Ognienco în beneficiul lui Sergiu Vatrîci cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 25 000 de lei.

În susținerea soluției emise, prima instanță a stabilit că la 20 ianuarie 2016, între Sergiu Vatrîci, Galina Vatrîci și Cabinetul avocatului Vitalie Ciofu a fost încheiat contractul privind acordarea asistenței juridice.

Prima instanță a menționat că potrivit pct. 5.1 din contractual de asistență juridică din 20 ianuarie 2016, încheiat între Sergiu Vatrîci, Galina Vatrîci și Cabinetul avocatului Vitalie Ciofu, pentru serviciile prestate de avocat, clientul achită onorariul avocatului: pct. 5.1.1 onorariu în avans în mărime de 5 000 de lei pentru examinarea actelor prezentate, luarea de cunoștință cu materialele cauzei, pregătirea poziției procesuale, perfectarea proiectelor actelor procesuale (cereri, demersuri), reclamarea probelor.

Potrivit pct. 5.1.2 din același contract, onorariu pentru participarea în fiecare ședință de judecată – 500 de lei, care va fi achitată la finele examinării cauzei, dar nu mai mult de suma onorariului de succes prevăzut în punctul 5.1.3.

Totodată, potrivit pct. 5.1.3 din contract, onorariu de succes în mărime de 20 000 de lei pentru rezultatul pozitiv al serviciilor prestate - adoptarea și rămânerea irevocabilă a hotărârii/deciziei de admiterea acțiunii menționate la pct. 1.1 din contract care va include și onorariu pentru participarea în fiecare ședință de judecată.

Prima instanță a constatat că potrivit bonului de plată nr. ES 160806 din 26 ianuarie 2015, avocatul Vitalie Ciofu a acordat servicii de asistență conform contractului din 20 ianuarie 2016 în sumă de 5 000 de lei și potrivit bonului de plată nr. ES 160814 din 17 aprilie 2019 avocatul a acordat asistență juridică în sumă de 20 000 de lei.

Astfel, prima instanță a conchis că, dacă partea procesului anterior nu a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în cadrul procesului, ea este în drept să se adreseze cu o cerere separată de chemare în judecată în acest sens.

Prin decizia din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Vitalie Scutaru, Irina Scutaru, Serghei Gulceac și Svetlana Gulceac, casată hotărârea din 17 februarie 2020 a Judecătoriei Bălți sediul central și pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel, având în vedere prevederile art. 138 alin. (4) CPC, a reținut că, cheltuielile de judecată și anume suma de 5 000 de lei încasată potrivit copieii bonului de plată seria ES nr. 160806 din 26 ianuarie 2016 și suma de 20 000 de lei, încasată potrivit copieii bonului de plată seria ES nr.160814 din 17 aprilie 2019, au fost încasate și admise de prima instanță, în baza copiilor autentificate a bonurilor de plată de către avocatul Vitalie Ciofu.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge pretenția privind încasarea sumei în mărime de 5 000 de lei și 20 000 de lei, achitate potrivit contractului de asistență juridică, dat fiind faptul că înscrisurile (bonurile de plată) au fost prezentate în copii la materialele cauzei, ce contravine prevederilor legale.

De asemenea, ce ține de încasarea sumei în mărime de 20 000 de lei, achitată potrivit bonului de plată seria ES nr. 160814 din 17 aprilie 2019, în baza contractului de asistență juridică și anume: pct. 5.1.3. stipulat ca onorariu de succes pentru rezultatul pozitiv al serviciilor prestate, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge încasarea sumei respective și pe motivul că onorariul de succes nu este susceptibil de a fi compensat cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 5 februarie 2021, Sergiu Vatrîci a declarat recurs împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel eronat a indicat că reclamantul a solicitat încasarea onorariului de succes, conform punctului 5.1.3. din contractul de asistență juridică din 20 ianuarie 2016.

Instanța de apel nici nu a încercat să observe punctul 5.1.2. din contractul de asistență juridică din 20 ianuarie 2016, care prevede onorariul pentru participare în fiecare ședință judiciară – 500 de lei, care urma a fi achitat la finele examinării cauzei, dar nu mai mult de suma onorariului de succes prevăzut în punctul 5.1.3.

A menționat că pentru această cauză, avocatul a acordat asistență în volum/timp mai mare de 100 de ore, care în conformitate cu contractul puteau fi evaluate la suma de peste 50 000 de lei.

Adică, avocatul și clientul au plafonat cu suma de 20 000 de lei onorariul pentru asistența juridică incluzând examinarea actelor dosarului, studierea legislației, pregătirea actelor procesuale, participarea la ședințele de judecată etc., și cel mai important nu a avut loc achitarea onorariului de succes.

Instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia temeiniciei cererii de chemare în judecată.

A considerat că cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice suportate de către el în cauza menționată au fost reale, necesare și rezonabile, fiind confirmate prin probe corespunzătoare.

Astfel, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 138 alin. (4) CPC, or, reieșind din textul și sensul acestei norme legale, Curtea de Apel urma să invoce o normă legală, potrivit căreia era obligatorie prezentarea originalului bonului de plată, eliberat de avocat și/sau să motiveze din care considerente, bonul de plată, eliberat de avocat, își pierde efectul juridic, ca urmare a soluționării cauzei (ca de exemplu: recipisă sau alt titlu de valoare etc.).

La fel, instanța de apel avea posibilitatea să invoce faptul că copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii sau să solicite prezentarea originalului, dar nici aceasta nu a fost invocat și solicitat.

A învederat că potrivit art. 8 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, în procedura de acordare a asistenței juridice, avocatul poate adevăra copii și extrase din acte și poate certifica semnăturile de pe actele necesare pentru acordarea asistenței juridice.

Prin urmare, copiile documentelor anexate la cerere au fost adevărate în mod legal.

La 23 februarie 2021, în adresa lui Vitalie Scutaru, Irinei Scutaru, Serghei Gulceac, Svetlanei Gulceac și Nicolai Ognienco a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Sergiu Vatrîci, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 169), fiind recepționată de către Vitalie Scutaru, Serghei Gulceac, Svetlana Gulceac și Nicolai Ognienco la 25 februarie 2021, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 170-173).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 8 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 152), fiind recepționată de către recurent la 12 decembrie 2020.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 5 februarie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Sergiu Vatrîci, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Sergiu Vatrîci, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Sergiu Vatrîci urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sergiu Vatrîci.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic